

مروری بر

بانکداری بین‌الملل

نویسنده:

داود جامی - حوییه میقانی

سرشناسه	: جامی، داود، ۱۳۵۸-
عنوان و نام پدیدآور	: مروزی بر بانکداری بین الملل/مولفان داود جامی، حوریه میقانی.
مشخصات نشر	: تهران: مگستان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۵۹ص.
شابک	: 978-600-8453-90-1
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه:ص.۲۵۵.
موضوع	: اعتبار اسنادی
موضوع	: Documentary credit
موضوع	: بانک و بانکداری بین المللی
موضوع	: Banks and banking, International
موضوع	: بازرگانی بین المللی
موضوع	: International trade
شناسه افزوده	: دانی، حوریه، ۱۳۵۶-
رده بندی کنگره	: ۳۷۶۲G
رده بندی دیویی	: ۳۳۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۳۹۱

انتشارات
مگستان

مروزی بر بانکداری بین الملل

داود جامی - حوریه میقانی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۲۳-۲۱-۶

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

مرکز پخش: انتشارات مگستان - صندوق پستی: ۱۳۱۴۵-۷۸۹

تلفن: ۸۸۲۴۹۹۵۶

فهرست

۱۳	مقدمه.....
۱۷	فصل اول: روش های پرداخت در بازرگانی خارجی.....
۱۷	روش های پرداخت با برگانه خارجی.....
۱۸	الف - روش های پرداخت.....
۲۰	ب - روش نوین.....
۲۲	ویژگی های روش های نوین.....
۲۳	آشنایی با اتاق بازرگانی بین الملل.....
۲۵	فصل دوم: اعتبار اسنادی چیست؟.....
۲۶	تعریف اعتبار اسنادی:.....
۲۷	طرف های درگیر در اعتبار اسنادی:.....
۲۸	ذینفع.....
۲۸	درخواست کننده.....
۲۹	بانک ابلاغ کننده.....
۲۹	طبق ماده ۲ مقررات UCP600:.....
۳۰	بانک پوشش دهنده.....
۳۰	بانک تأیید کننده.....
۳۰	طبق ماده ۲ مقررات UCP600:.....
۳۰	بانک انتقال دهنده.....
۳۱	توجه ۱.....
۳۱	توجه ۲.....
۳۲	۱ - گمرکات.....
۳۳	ارکان اعتبار اسنادی:.....

۳۳	ویژگی‌های اعتبار اسنادی:.....
۳۴	محدودیت‌های اعتبارات اسنادی:.....
۳۴	خطرات استفاده از اعتبارات اسنادی:.....
۳۵	خطر کلاه برداری:.....
۳۵	بلایای طبیعی:.....
۳۶	ریسک تجارت بین‌الملل:.....
۳۶	تاریخ‌ها در متن اعتبار اسنادی:.....
۳۶	مزایای اعتبار اسنادی برای خریدار:.....
۳۷	مزایای اعتبار اسنادی برای فروشنده:.....
۳۷	مزایای اعتبار اسنادی برای بانک گشایش‌کننده اعتبار:.....
۴۱	فصل سوم: مراحل گشایش اعتبار اسنادی:.....
۴۱	مراحل گشایش اعتبار اسنادی و اجراء اعتبار در ایران:.....
۴۱	مرحله اول: گشایش اعتبار اسنادی:.....
۴۱	۳- اخذ مجوز وزارت و ترابری:.....
۴۲	۱- نام و آدرس بیمه‌گذار:.....
۴۴	مرحله دوم: ابلاغ اعتبار به فروشنده:.....
۴۵	مرحله سوم: تسویه با بانک گشایش‌کننده و وریز اسناد:.....
۴۶	مرحله چهارم: ترخیص کالا از گمرکات کشور:.....
۴۷	فصل چهارم: انواع اعتبارات اسنادی از نظر خریدار و فروشنده و حدود اختیارات آنها:.....
۴۷	انواع اعتبارات اسنادی از نقطه نظر حدود اختیارات خریدار:.....
۴۸	اعتبارات اسنادی غیر قابل برگشت:.....
۴۹	تفاوت اعتبار اسنادی برگشت‌پذیر و برگشت‌ناپذیر:.....
۵۰	شباهت اعتبار اسنادی برگشت‌پذیر و برگشت‌ناپذیر:.....
۵۰	انواع اعتبار اسنادی از نظر تأیید و تضمین مضاعف:.....
۵۰	دلایل تقاضای گشایش اعتبار اسنادی تأیید شده:.....
۵۱	بانک تأیید‌کننده:.....
۵۱	اعتبار اسنادی تأیید نشده:.....
۵۲	انواع اعتبارات اسنادی از نظر خریدار و فروشنده:.....
۵۲	۱- اعتبار اسنادی وارداتی:.....
۵۲	۲- اعتبار اسنادی صادراتی:.....

فصل پنجم: انواع روش‌های پرداخت وجه و تأمین مالی در اعتبارات اسنادی.....	۵۵
انواع اعتبارات اسنادی از نقطه نظر روش‌های پرداخت وجه:.....	۵۵
اعتبار اسنادی مدت دار.....	۵۶
۱- اعتبار اسنادی مدت دار (کوتاه مدت).....	۵۶
۲- اعتبار اسنادی مدت دار (بلند مدت).....	۵۶
انواع روش‌های تأمین مالی (تأمین وجه) در اعتبارات اسنادی:.....	۵۷
تأمین وجه اعتبار اسنادی با استفاده از ارز کشور خریدار:.....	۵۷
تأمین وجه اعتبار اسنادی با استفاده از تسهیلات (وام):.....	۵۷
تأمین وجه اعتبار اسنادی با استفاده از ذخایر ارزی کشور خریدار:.....	۵۸
فعالیت‌های قابل قبول:.....	۵۸
نرخ سود تسهیلات:.....	۵۹
مدت تسهیلات:.....	۶۰
مراحل اجرایی اعطای تسهیلات از محل حساب ذخیره ارزی:.....	۶۱
تأمین وجه اعتبار اسنادی با استفاده از تسهیلات بانک‌های خارجی یا شعب خارج از کشور بانک‌های داخلی:.....	۶۲
تقسیم بندی روش‌های استفاده از منابع مالی خارجی از نظر مدت زمان (طول دوره):.....	۶۳
تقسیم بندی روش‌های استفاده از منابع مالی خارجی از نظر استقراری یا غیر استقراری بودن:.....	۶۴
تقسیم بندی روش‌های استفاده از منابع مالی خارجی از نظر شخص استفاده کننده (اعتبار خریدار یا اعتبار فروشنده):.....	۶۴
تسهیلات یوزانس داخلی (ریفاینانس).....	۶۵
در خطوط ریفاینانس سه دوره مطرح می‌گردد:.....	۶۵
الف) دوره استفاده از تسهیلات.....	۶۵
ب) سررسید.....	۶۶
ج) دوره ریفاینانس.....	۶۶
اشخاص مجاز:.....	۶۶
کالاها مجاز:.....	۶۶
نرخ سود تسهیلات:.....	۶۷
وثایق:.....	۶۷
تفاوت یوزانس داخلی با یوزانس:.....	۶۷
فاینانس:.....	۶۹
مؤسسات Financer (تأمین کننده مالی یا سرمایه گذار):.....	۷۰
فعالیت‌های قابل قبول:.....	۷۰
شرایط استفاده از تسهیلات فاینانس:.....	۷۰

- ۷۲..... ۱- پیش پرداخت:
- ۷۲..... ۲- نرخ بهره:
- ۷۲..... ۳- دوره اعتبار:
- ۷۳..... ۱- دوره ساخت:
- ۷۳..... ۲- دوره تنفس:
- ۷۳..... ۳- دوره باز پرداخت:
- ۷۴..... نرخ سود تسهیلات:
- ۷۴..... وثائق اعتباری:
- ۷۴..... مراحل اعطای تسهیلات فنانانس بخش دولتی:
- ۷۶..... مراحل اعطای تسهیلات فنانانس بخش غیردولتی:
- ۷۸..... بیع متقابل:
- ۷۸..... قراردادهای خدمتی به تقابل نفت ایران:
- ۷۹..... معایب قراردادهای بیع متقابل:
- ۸۱..... فصل ششم: اسناد و مدارک موضوعه در اسنادی.....
- ۸۱..... سند چیست؟
- ۸۲..... مفهوم اسناد تجاری.....
- ۸۴..... پروفرما اینویس - پیش فاکتور.....
- ۸۵..... اطلاعات مندرج در یک پروفرما اینویس.....
- ۸۵..... درخواست اسناد.....
- ۸۶..... اسناد ارائه شده توسط ذینفع اعتبار:
- ۸۷..... اسناد فرعی:
- ۸۸..... تهیه و ارائه اسناد:
- ۸۸..... سیاهه تجاری.....
- ۸۹..... کارکردهای اساسی سیاهه تجاری عبارتند از:
- ۹۰..... راهنمای اطلاعات سیاهه تجاری.....
- ۹۱..... راهنمای مشکلات معمول سیاهه تجاری.....
- ۹۲..... درج موارد زیر در سیاهه مجاز نمی‌باشد:
- ۹۲..... اسناد حمل.....
- ۹۳..... بارنامه:
- ۹۴..... تاریخچه بارنامه:
- ۹۵..... کنوانسیون‌های بین‌المللی مربوط به بارنامه:
- ۹۷..... نسخه‌های اصل بارنامه Several Original Bills of Lading

- بارنامه دریائی: BILL OF LADING..... ۹۷
- راهنمای اطلاعات بارنامه: ۱۰۲
- راهنمای مشکلات معمول بارنامه: ۱۰۴
- راهنمای صادرکنندگان برای تنظیم صحیح اسناد ۱۰۵
- انواع بارنامه‌های دریایی: ۱۰۷
- ۱- بارنامه چارتر یا دربست ۱۰۸
- ۱- به نحو زیرامضاء شده باشد: ۱۰۸
- ۱- قرارداد اجاره کشتی بر اساس کنترل کامل اجاره کننده: ۱۰۹
- ب- قراردادهای اجاره زمانی کشتی ۱۰۹
- ج- اجاره کشتی برای سفر مشخص ۱۱۱
- الف - آن مجاز ۱۱۱
- ب- خسارت بر کمر ۱۱۱
- ج- پاداش ۱۱۱
- ۲- بارنامه شخص ۱۱۲
- ۳- بارنامه غیر قابل معافه: ۱۱۳
- ۴- بارنامه پشت سفید یا خلایق شده ۱۱۳
- ۵- بارنامه سراسری: ۱۱۴
- ۶- رسید ناخدای کشتی: ۱۱۵
- ۷- بارنامه خط سیر منظم یا لاینر: ۱۱۵
- ۸- بارنامه کانتینر: ۱۱۵
- ۹- بارنامه مقید ۱۱۶
- ۱۰- بارنامه قابل معامله و انتقال ۱۱۶
- ۱۱- بارنامه آن بورد ۱۱۶
- ۱۲- بارنامه آن دک ۱۱۷
- ۱۳- کالا آماده حمل ۱۱۷
- شکل‌های دیگر از بارنامه: ۱۱۷
- بارنامه گروهی: ۱۱۷
- راه نامه: ۱۱۸
- ۲- راه نامه کامیون یا CMR: ۱۲۰
- مقررات و کنوانسیون‌های ناظر بر حمل و نقل جاده‌ای ۱۲۲
- کنوانسیون تیر ۱۲۳
- کارنه تیر چیست؟ ۱۲۳
- ۳- راه نامه راه آهن ۱۲۷

۱۲۸	فورواردرها
۱۲۹	فدراسیون بین‌المللی اتحادیه‌های کارگزاران حمل و نقل بار (فیاتا)
۱۳۲	اسناد حمل فیاتا
۱۳۳	انستیتو عاملین حمل (Institute of Freight limited)
۱۳۴	۱- بارنامه حمل مرکب فیاتا
۱۳۵	۲- گواهی حمل عاملین حمل و نقل فیاتا
۱۳۷	۳- گواهی رسید عاملین حمل فیاتا
۱۳۹	۴- رسید انبار فیاتا
۱۳۹	رسید گواهی بستی
۱۴۰	بیمه کالا در حمل
۱۴۰	تعریف بیمه
۱۴۱	مشخصات و شرایط عمومی
۱۴۱	الف - مشخصات
۱۴۲	ب- شرایط عمومی
۱۴۲	انواع شرایط سه گانه بیمه حمل کالا
۱۴۲	۱- کلوز C
۱۴۳	۲- کلوز B
۱۴۳	۳- کلوز A
۱۴۴	موضوعات مندرج در بیمه نامه:
۱۴۴	۱- مشخصات بیمه گذار:
۱۴۴	۲- ذینفع بیمه:
۱۴۴	۳- کالای موضوع بیمه:
۱۴۴	۴- مبلغ بیمه:
۱۴۴	۵- حق بیمه:
۱۴۵	۶- وسیله حمل:
۱۴۵	۷- بسته بندی:
۱۴۶	سایر اسناد (اسناد فرعی):
۱۴۶	۱- گواهی مبدأ
۱۴۷	۲- سیاهه گواهی شده
۱۴۷	۳- سیاهه تأیید شده
۱۴۸	۴- سیاهه کنسولی
۱۴۸	شرایط سیاهه کنسولی به شرح زیر می‌باشد:
۱۴۹	۵- لیست بسته بندی و مشخصات کالا

مقدمه

گسترش روز افزون تجارت های بازرگانی و تنوع منابع طبیعی یا پیشرفت تکنولوژی کشورها سبب ایجاد قابلیت های گوناگون جهت تبادل کالاها و ارائه خدمات شده که این نیز باعث تغییر در سیستم مبادلات تجاری بین المللی و ایجاد تغییراتی گسترده در روابط تجاری بین الملل مختلف گردیده است. در گذشته کالا از یک کشور به یک کشور دیگر ارسال می شد و جهت دریافت وجه فروشنده در زمان ارسال یا تحویل کالا ریسک هایی وجود داشت زیرا از یک طرف شخص یا شرکت فروشنده اعتماد کاملی به خریدار در خصوص فروش کالا بدون شکست وجه آن را نداشت از طرف دیگر نقش بانکها به عنوان موسسه های واسطه و تکمیل کننده چرخه خرید و فروش کالا به شکل فعلی بارز و مشخص نبود.

اما امروزه کمترین صادرکننده یا واردکننده ای را می توان یافت که مدار معاملات خود را به روش گذشته و به صورت کاملاً نقدی انجام دهد. زیرا وجود روش های نوین تجارت بین الملل سبب گردیده تا چرخه معاملات تجاری، دگرگونی زیادی نسبت به گذشته پیدا کند، به نحوی که جایگزین روش های سنتی آن شده است.

موانعی که در گسترش تجارت در عرصه بین المللی وجود داشت از جمله عدم شناخت کافی طرفین از حسن شهرت تجاری و حقوقی همدیگر، عدم امکان اجرای تصمیمات قضائی و داوری اتخاذ شده یک کشور در کشور دیگر، مسائل ناشی از موازین و مقررات کشورهای طرفین قرارداد و... مسئولان را بر آن داشت تا جهت تسهیل سرمایه گذاری اقدام به استفاده از ابرازی نمایند که تضمین کننده امنیت تجارت در عرصه بین المللی و حقوق طرفین قرارداد باشد بهترین ابزاری که در این زمینه تدوین

گردید اعتبار اسنادی است، به موجب این اعتبار، بانک گشاینده تعهد می‌نماید در قبال ارائه اسناد مورد پذیرش طرف دیگر قرارداد، وجه توديعی خریدار را در موعد مقرر به فروشنده بپردازد.

از طرفی وجود شرایط مهمی چون نوع کالای توافق شده، نحوه انجام قرارداد خرید و فروش، جزئیات حمل و نقل کالا، شرایط پرداخت وجه کالای خریداری شده یا استفاده از ارز مقرر، اسناد بازرگانی مورد نیاز، نحوه انجام پوشش بیمه‌ای، وجود ریسک نوسانات نرخ ارز، نحوه استفاده از خدمات بانک‌ها در خصوص گشایش اعتبار اسنادی، پرداخت وجه آن و چگونگی ترخیص کالا از گمرک سبب گردیده تا فراگیری اصول و چهارچوب تجارت بین‌المللی و نحوه انجام مراحل فوق اهمیت ویژه‌ای پیدا کند.

آرزوی دیرینه تجار و بازرگانان در تجارت بین‌الملل، یافتن ابزار و روش مناسب جهت تسلیم کالا و پرداخت وجه آن بوده است. امروز همکاری‌های اقتصادی و تجاری میان دولت‌ها و ضرورت همکاری تجار در صحنه تجارت بین‌الملل موجب گردید تا با همکاری بانک‌ها اعتبارات اسنادی به صورت عرف رایج جاری گردد. جهت کنواختن قوانین و مقررات حاکم بر اعتبارات اسنادی نهادهای بازرگانی بین‌المللی اقدام به تدوین مقررات کنوانسیون نمودند. تا اینکه در سال ۱۹۳۳ میلادی اتاق بازرگانی بین‌الملل برای نخستین بار یک رشته ضوابط قراردادی به منظور همگونی عملیات اعتبارات اسنادی در کشورهایی که از سیستم قضایی واحد، مختلفی برخوردارند، تحت عنوان مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی منتشر و در اختیار قرار داد، که یکی از موفق‌ترین مقرراتی است که در این عرصه وضع گردید و مورد قبول فعالان تجارت بین‌المللی قرار گرفت.

این مقررات متناسب با تغییر عرف‌های تجاری و متناسب با تغییرات سریع اقتصاد جهانی اصلاحاتی به خود دیده است و معمولاً هر ده سال یکبار مورد تجدید نظر قرار می‌گیرد و آخرین اصلاحیه آن در سال ۲۰۰۷ میلادی در نشریه شماره ۶۰۰ تحت عنوان مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP600) منتشر گردیده است.

کشور ما در مهر ماه ۱۳۶۳ به این مقررات ملحق و از همان سال در متون اعتبارات اسنادی گشایش یافته از ایران به مقررات فوق اشاره و اعتبارات ایران تابع این مقررات گردیده است.